

Milé kolegyně a kolegové,

každý z vás určitě potvrdí, že finanční svět nemá rád nejistotu. Alespoň ne v takové míře, v jaké ji zažíváme dnes. Jen odhadujeme, jakým tempem porostou spotřebitelské ceny, kam se vydají ceny energií a pohonných hmot. Nevíme, kam až půjde centrální banka s úrokovými sazbami, a jak moc bude ovlivňovat kurz koruny. A i nedávno schválený státní rozpočet již zřejmě není nedotknutelný. Doufejme, že zásahy do něj budou dávat ekonomický smysl a nepůjdou pouze po vlně populismu. Naopak si můžeme být prakticky jistí, že firmy i domácnosti mají před sebou nelehké období. Oslabenou důvěru ve vývoj ekonomiky již ostatně potvrzují konjunkturální průzkumy statistického úřadu, které poprvé zohlednily vliv války na Ukrajině.

Kdo bude hledat, najde určitě ještě celou řadu dalších nemilých zpráv. Ale já, rozený optimista, jsem přesto přesvědčena, že bychom neměli propadnout „blbé náladě“. V životě jsou totiž i důležitější věci, než procenta a desetiny. Kromě zdraví a úsměvu na rtech to je i třeba právě přicházející jaro!

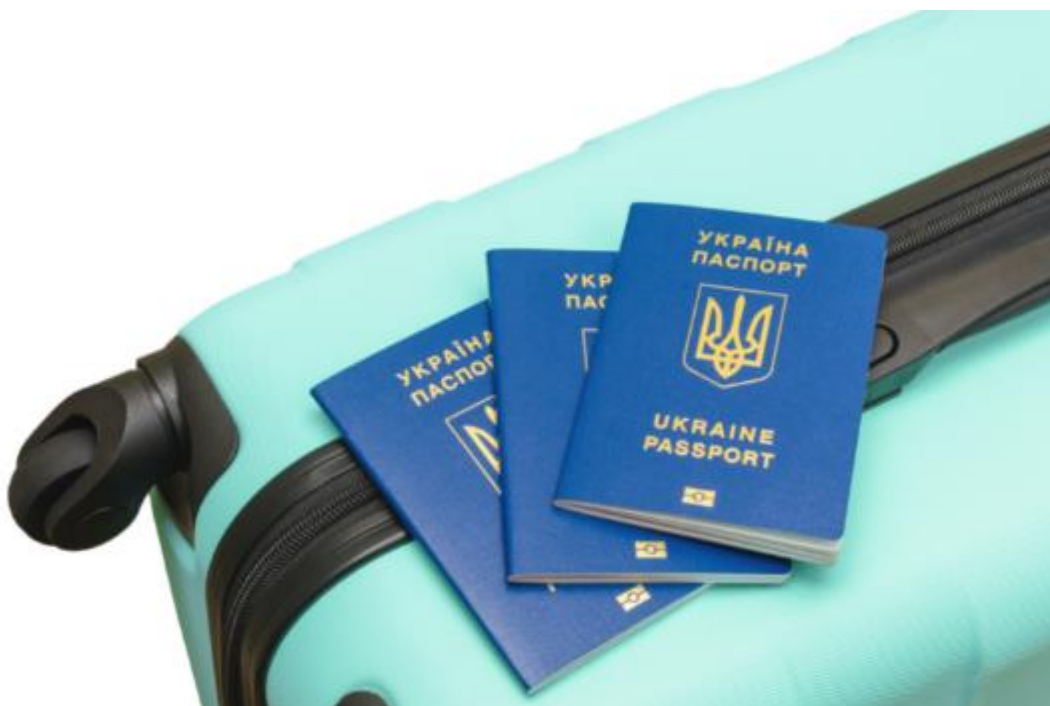
Přeji nám všem jen pozitivní zprávy, které teď budeme potřebovat více než kdy jindy.

Monika Zahálková, výkonná ředitelka

Aktuálně

Banky pomáhají Ukrajincům se zakládáním účtů

Běžný účet si již založily desítky tisíc Ukrajinců prchajících před válkou. Počty stále rostou a podle odhadů České bankovní asociace jich bylo k 29. březnu založených přibližně 70 000. Přímo v asistenčních centrech pro uprchlíky se tak uzavírá více než tisícovka smluv denně a další pak přímo na pobočkách bank.

Česká bankovní asociace přitom iniciovala jednání o zjednodušení metodiky pro identifikaci osob. Nová metodika vznikla po konzultacích s Finančním analytickým úřadem a Ministerstvem vnitra ČR. „S těmito úřady zůstáváme ve spojení a další problémy jsme připraveni operativně řešit. Každá banka sama vyhodnocuje rizika a rozhoduje se, komu účet otevře. My se jim snažíme maximálně pomoci a vše zjednodušit,“ uvedla výkonná ředitelka ČBA Monika Zahálková. Oproti jiným cizincům ze zemí

mimo Evropskou unii je zakládání účtů pro ukrajinské uprchlíky jednodušší i z hlediska předkládání potřebných dokladů. V některých bankách jim stačí pouze biometrický pas, u jiných potřebují navíc razítko cizinecké policie nebo vízum.

K urychlení procesu přispívají mobilní přepážky bank v asistenčních centrech. K těm v Praze se přidávají další krajská, ale i menší města. Vedle Brna a Ostravy jde například o Karlovy Vary, Liberec, Mladou Boleslav, Kutnou Horu nebo Příbram. Další centra jsou v jednání. Banky oslovily Olomouc nebo Ústí nad Labem. Vznik mobilních přepážek iniciovala Česká bankovní asociace společně s Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR. Cílem je hlavně pomoci přetíženým Úřadům práce, které čelí náporu žadatelů o dávky podpory, a kde se tvoří mnohahodinové fronty.

Banky postupně odstraňují i jazykovou bariéru. Nabízí internetové stránky v ukrajinštině nebo návody na použití mobilního bankovníctví. Objevily se už i ukrajinské mutace internetového bankovníctví. V mobilních pobočkách jsou pak tlumočníci a bankovní poradci většinou ukrajinštinu také ovládají. Banky kvůli tomu přemísťují svoje pracovníky z regionů, popřípadě přijímají další jazykově vybavené pracovníky.

Důvěra v ekonomiku je nejnižší za posledních téměř deset let

Ruská agrese na Ukrajině způsobila podle konjunkturálního průzkumu Českého statistického úřadu citelný nárůst nejistoty mezi domácnostmi i podnikateli. Důvěra spotřebitelů v ekonomiku se dostala na nejnižší úroveň od roku 2013. Výrazně vzrostly především obavy domácností z růstu cen, které se dostaly na nejvyšší úroveň v historii těchto průzkumů (od roku 2003). Spotřebitelé také očekávají zhoršení

ekonomické situace a své vlastní finanční situace. Důvěra mezi podnikateli v březnu propadla prozatím méně výrazně než u spotřebitelů. Snížila se zejména v průmyslu a stavebnictví, mírněji v maloobchodě, naopak mírně vzrostla ve službách, kde se zvýšil výhled na očekávanou poptávku v příštích třech měsících. Ve všech sledovaných podnikatelských segmentech se však zhoršily výhledy na budoucí ekonomický vývoj. Turbulentní doba ztěžuje jeho predikci. ČBA nyní počítá s letošní inflací kolem 12 % s tím, že maxima kolem 14 % dosáhne v polovině roku.

Úvěry obyvatel vzrostly i přes slábnoucí hypotéky

Vklady obyvatel v bankách podle údajů ČNB v únoru stouply meziročně o 5,7 %, v nominální hodnotě pak o 167 miliard korun. Celkový objem vkladů obyvatel tak již činí 3,067 bilionu korun. Navzdory postupně opadajícímu zájmu o hypotéky se úvěry obyvatelstvu v únoru meziročně zvýšily o 10,9 % na 1,972 bilionu korun. Výsledné saldo tak dosahuje přibližně 1,095 bilionu korun. V únoru meziměsíčně panovala čilá aktivita u podnikových úvěrů, které stouply o více než 49 miliard korun (+4,14 %), meziročně se jedná o nárůst o 9,14 %. Zároveň rostla i depozita, která mají firmy v bankovních ústavech, na 1,324 bilionu korun. Výsledné saldo vůči bankám tak skončilo na 87,4 miliard korun. Více [v komentáři Miroslava Zámečnicka](#), hlavního poradce České bankovní asociace.

ČBA varuje před bazarovými podvody

Česko zažívá další vlnu hackerských útoků. Raketově rostou takzvané [bazarové podvody, jejichž počet se jen za poslední měsíc zvýšil desetkrát](#). Terčem útočníků jsou především prodávající, kteří si zvolí jako platební metodu tzv. bezpečnou platbu, tedy zaslání peněz z karty na kartu, například prostřednictvím tzv. peněženky zvoleného bazaru. Obzvláště pozorní by pak měli být klienti bazaru VINTED. Záludnost útoků spočívá v tom, že podvedení jsou v tomto případě lidé, kteří se snaží prodat své zboží a jsou osloveni kupcem. Proto ochotněji spolupracují a vyplňují údaje o svých kartách a přístupech. Princip je obvykle stejný. Proávajícímu se ozve zpravidla přes WhatsApp protistrana s tím, že chce provést platbu za zboží prostřednictvím

platební karty a pošle prodávajícímu odkaz, kam má vyplnit údaje z karty a přijmout tak peníze. ČBA upozorňuje, že klienti by nikdy neměli vstupovat na internetové stránky bank ze zaslaných odkazů a reagovat na žádosti o vyplnění přístupových údajů. Dalším znakem možného podvodu je striktní odmítání jiného způsobu úhrady než přes „zabezpečenou platební bránu“.

Na hypotéky se vztahují přísnější podmínky

Od počátku dubna vstoupily v platnost nové, [přísnější podmínky České národní banky pro poskytování hypoték](#). Ty dále společně s růstem úrokových sazeb omezí poptávku domácností po hypotečním financování. Zatímco až do nynějška měly podmínky pouze formu doporučení ČNB, nově jsou zákonné. Poměr hypotečního úvěru a hodnoty zastavené nemovitosti (LTV) tak ČNB od dubna snížila na 80 procent z předchozích 90 procent a zároveň obnovila další příjmové limity pro poskytování hypoték. Limit ukazatele DTI, tedy celkový dluh žadatele vyjádřený v násobcích jeho čistého ročního příjmu, činí od dubna 8,5, pro mladší do 36 let pak 9,5. Limit ukazatele DSTI, tedy poměr mezi celkovou výší měsíčních splátek dluhu žadatele o úvěr a jeho čistým měsíčním příjmem, činí 45 procent, u mladých do 36 let pak 50 procent.

Česko odejde ze dvou postsovětských bank

Česko vystoupí ze dvou mezinárodních bank, které jsou relikty Rady vzájemné hospodářské pomoci (RVHP). O výpovědi mezinárodních dohod, na jejichž základě ČR působí v Mezinárodní investiční bance (MIB) a Mezinárodní bance hospodářské spolupráce (MBHS), [rozhodla vláda](#) a její názor odsouhlasila i Poslanecká sněmovna. Česko má v obou bankách v podobě splaceného kapitálu a nerozděleného zisku pohledávky v souhrnné hodnotě zhruba dvě miliardy korun. Podle ministra financí Zbyňka Stanjury se vláda pokusí v rámci půlroční výpovědní lhůty uzavřít dohodu o vypořádání. V případě neúspěchu pak částku bude vymáhat jako pohledávku. Odchod z postsovětských bank zvažovala ČR již dlouhodobě, ale rozhodování urychlila ruská agrese na Ukrajině.

ČNB potvrdila ztrátu přes 37 miliard

Bankovní rada České národní banky schválila účetní závěrku a [zprávu o výsledku hospodaření ČNB za rok 2021](#). Podle zpřesněných údajů vykazala loni centrální banka ztrátu 37,7 miliardy korun po předloňském rekordním zisku 91,7 miliardy korun. Kumulovaná ztráta banky z předchozích let tak stoupla na 75,3 miliardy korun. Výsledek hospodaření byl nejvíce ovlivněn kurzovými ztrátami plynoucími z posílení kurzu koruny v závěru loňského roku. Celkově tak loni ČNB vykazala kurzovou ztrátu 91 miliard korun, zatímco v roce 2020 to byl zisk osm miliard korun. Výnosy z devizových rezerv pak přispěly kladně k hospodaření 80 miliardami korun. Nejvýnosnější částí devizových rezerv přitom loni byly akcie. Investice do nich vynesly bance rekordních 111 miliard korun. Naopak v případě dluhopisů zaznamenala centrální banka ztrátu kvůli poklesu jejich tržní ceny. V souvislosti se zvyšováním úrokových sazeb ČNB zaznamenala také růst nákladů na měnové operace. To zatížilo hospodaření banky úrokovými náklady vyplacenými obchodním bankám ve výši 24 miliard korun.

Banky v Česku nad průměrem EU

European Banking Authority (EBA) zveřejnila [pravidelné hodnocení rizik](#) evropského bankovního systému za 4. čtvrtletí 2021. Ze srovnání dat od 131 bank v evropských zemích vyplývá, že kapitálové i likviditní ukazatele v Evropské unii zůstaly silné, ziskovost se stabilizovala na vyšších úrovních než v období před pandemií a podíl nesplácených úvěrů dále klesl. Ukazatele za Českou republiku přitom vykazují hodnoty nad průměrem EU. EBA se tentokrát věnuje i následným rizikům plynoucím z ruské invaze na Ukrajinu a za závažnější považuje sekundární dopady

Sněmovna schválila novelu zákona o platebním styku

Poslanecká sněmovna schválila [novelu zákona o platebním styku](#), která, kromě jiného, zavádí zvýšený dohled nad poskytovateli služby tzv. dynamické směny měn (Dynamic Currency Conversion, DCC). Ta je často nabízena při použití platební karty v zahraničí. Majitel karty má možnost využít okamžitého převodu účtované částky na měnu, ve které je veden jeho bankovní účet. Často ovšem bývá kurz použitý při takové směně méně výhodný. Proto byla již dříve v EU stanovena povinnost zobrazit klientovi nejen částku, ale i použitý směnný kurz, poplatky a srovnání s posledním známým

směnným kurzem Evropské centrální banky. Nová regulace stanoví veřejnoprávní dohled nad poskytováním služby DCC – u bankomatů ze strany České národní banky a v případě obchodníků ze strany České obchodní inspekce – a zavádí pro poskytovatele uvedené služby povinnost mít patřičné povolení k činnosti.

Sněmovna podpořila daňové úlevy na pomoc Ukrajině

Dary poskytnuté přímo Ukrajině nebo tamním neziskovým organizacím by mělo být možné odečíst z daní. Počítá s tím [vládní návrh zákona o opatřeních v oblasti daní](#) v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, který koncem března podpořila v prvním čtení Poslanecká sněmovna.

Zákon také počítá se zvýšením limitu pro odpočet hodnoty darů ze základu daně, a to jak pro jednotlivce, tak pro právnické osoby. Za roky 2020 a 2021 bylo možné si snížit základ daně o poskytnuté dary až o 30 procent, nově má tento zvýšený limit u fyzických osob platit i pro letošní rok. U právnických osob se tato možnost bude týkat zdaňovacích období ukončených od letošního 1. března do 28. února příštího roku.

Nové otázky k certifikaci v oblasti penzijního spoření

Zkoušky odborné způsobilosti ČBA EDUCA se v návaznosti na rozvolnění koronavirových opatření vrací do normálních kolejí. Prezenční zkoušky již probíhají bez jakýchkoliv omezení, dokonce bez povinnosti mít v jejich průběhu zakryté dýchací cesty rouškou. Prezenční termíny se konají

v Praze, Brně a Ostravě. Vzhledem k velkému zájmu zároveň nabízíme i ověřený systém zkoušek distanční formou. V průběhu měsíce dubna proběhne aktualizace zkouškových otázek a studijních materiálů ke zkouškám odborné způsobilosti podle zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření. Podle nové sady otázek se začne zkoušet od 20. dubna 2022. Podrobnosti naleznete [zde](#).

Studenti z Vimperka jdou evropského finále

V národním kole letošního ročníku finančně-vědomostní soutěže European Money Quiz (EMQ) zvítězila dvojice z kvarty Všeobecného a sportovního gymnázia Vimperk, Petra Hovorková a Matěj Rychecký, kteří se tak kvalifikovali do celoevropského finále. EMQ je určena žákům základních škol a studentům víceletých gymnázií ve věku 13 – 15 let. Probíhá online na oblíbené vzdělávací platformě Kahoot! Letos se tato největší evropská soutěž v oblasti finanční gramotnosti koná již popáté. Cílem EMQ je podpora finančního vzdělávání mládeže v jednotlivých evropských zemích prostřednictvím národních bankovních asociací. V ČR je pořadatelem soutěže Česká bankovní asociace. Evropské finále proběhne 10. května online formou a bude živě streamováno na YouTube.

Téma

Úrokové sazby jsou nejvyšší za posledních více než dvacet let

Bankovní rada České národní banky zvýšila minulý týden úrokové sazby o 0,5 procentního bodu. Šlo již v řadě za sebou o páté nadstandardní

zvýšení základní sazby o více než 0,25 procentního bodu. Základní úroková sazba aktuálně činí 5 %, což je nejvyšší hodnota od roku 2001. Rozhodnutí bankovní rady přitom bylo mírnější než doporučení expertní sekce ČNB, která se přikláněla k ještě razantnějšímu růstu sazby o 0,75 %, což očekávali i trh.

Inflační tlaky rostou

Bankovní rada zasedala poprvé v období krize na Ukrajině, která dále prohloubila tlaky na růst cen. Poslední prognóza předpokládala, že inflace bude kulminovat v prvním pololetí letošního roku, podle nového odhadu však inflace v prvních jarních měsících dále poroste a zůstane vysoká po zbytek roku. Vrchol růstu cen se očekává v květnu nebo červnu, kdy by meziroční inflace mohla dosáhnout až 14 %. Guvernér Jiří Rusnok prohlásil, že rizika a nejistoty poslední prognózy jsou znatelně proinflační, a to zejména v krátkodobém horizontu, což vyžaduje přísnější nastavení měnové politiky. *„Další zvyšování úrokových sazeb již zrychlování inflace v letošním roce nezvrátí. Jak naznačují první přicházející inflační čísla za březen z okolních zemí, inflace dále zrychlí z titulu řady proinflačních faktorů spojených s ruskou válkou na Ukrajině. ČNB se dalším zvyšováním sazeb však snaží zejména zamezit rozvolnění inflačních očekávání domácností a firem pro další roky, aby se zvýšená inflace v ČR neusídlila na delší období,“* uvedl Jakub Seidler, hlavní ekonom České bankovní asociace.

Rada je přitom připravená pokračovat ve zvyšování úrokových sazeb tak, aby ukotvila inflační očekávání. Opětovné brzké obnovení cenové stability je podle guvernéra naprostou prioritou ČNB, protože je nezbytnou podmínkou pro dlouhodobou prosperitu české ekonomiky. V současnosti trh čeká růst sazeb až k 5,5 % v průběhu příštích tří měsíců. Poté na této úrovni setrvají zhruba rok. Je však zřejmé, že současný extrémně nejistý vývoj může přinést řadu překvapení. Další zvýšení sazeb začátkem května se však nyní zdá poměrně pravděpodobné.

Vyšší sazba zdraží úvěry

Od sazeb centrální banky se odvíjejí úroky bankovních vkladů a úvěrů. Podnikům vyšší úroky přinášejí dražší úvěry na investice a provoz, domácnostem zase dražší půjčky na bydlení. Sazby hypoték přitom rostou od poloviny loňského roku, tedy od doby, kdy ČNB začala zvyšovat sazby.

V únoru se průměrná hypoteční sazba dostala dokonce na nejvyšší úroveň od konce roku 2011. „Nicméně, dá se předpokládat, že podobně jako sazby centrální banky budou kulminovat zřejmě kolem poloviny nebo v druhé polovině tohoto roku, tak i v těsném závěsu se toto bude dít u sazeb spotřebitelských i hypotečních úvěrů," [uvedl pro ČT 24 Zdeněk Tůma](#), člen prezidia České bankovní asociace a předseda dozorčí rady ČSOB.

Úroky se ale v dlouhodobějším horizontu budou zvedat i u spořicíh produktů. Řada bank již nyní nabízí na spořicíh účtech úrok od 3 % výše. Nicméně ani růst sazeb na depozitech na současnou inflaci nestačí.

Zatím bez intervencí na kurz

Centrální banka zatím přerušila intervenční nákupy na podporu koruny. Nedávná akce kurz podle Jiřího Rusnoka stabilizovala. Banka je sice připravena k intervencím znovu sáhnout, ale zatím nerozhodla, zda umělé posilování koruny použije pro boj s inflací. „Tento kanál by na inflaci působil rychleji, ale jeho „síla“ bude záležet na tom, jak výrazně by ČNB nechala korunu posílit. Vzhledem k mimořádným inflačním tlakům a velikosti devizových rezerv ČNB ve výši přesahující 60 % HDP, by tento přístup dával dle našeho názoru smysl," komentoval Jakub Seidler.

Ekonomický růst zpomalí

ČNB předpokládá, že růst tuzemské ekonomiky se letos sníží zhruba na polovinu původního odhadu, tj. na 1,5 %. Zasažen negativně bude zejména automobilový průmysl. Po posledním rozhodnutí ČNB a dalším zvýšení úrokových je však patrné, že prioritou pro centrální banku stále zůstává boj s inflací, zatímco obavy spojené s podvázáním ekonomického růstu jsou prozatím na druhé koleji.

[Odhlásit se](#) z odběru novinek.